

[Haustrup Clemmensen.]
 endnu større og endnu væsentligere problemer, så ville ungdommen formentlig også finde sig bedre tilpas i det danske samfund.
 Vi har her ved indledningen af et nyt årti meget store muligheder, meget store opgaver. Disse muligheder skulle meget nødigt forspildes i et bestandigt kævleri om økonomisk politik.

Enggaard: Lad mig allerførst sige lidt om selve åbningstalens form. Den debatteres hvert år, så langt jeg kan huske tilbage, og hr. Per Hækkerup var også inde på åbningstalen i sit indlæg. Det er som regel sådan, at fra oppositionens side rettes der kritik mod åbningstalens form og indhold, og det skal jeg ikke gå ind i, men konstatere, at jeg synes, det er glædeligt, at man har fastholdt princippet om at dele åbningstalen i en skriftlig og en mundtlig del. Jeg synes, det er værdifuldt, at der i den skriftlige del kan gives en langt mere udtømmende redegørelse for kommende lovgivning og for andre forhold, end man med rimelighed kan gøre det i en tale af forholdsvis begrænset varighed. Det er værd at fastslå, at den nuværende form er langt mere egnet end den, der i mange år blev anvendt.

Jeg skal dernæst knytte nogle kommentarer til åbningstalens afsnit vedrørende Danmarks udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitik. Der er talt meget i de senere år om en bevægelse henimod en generel international afspænding. Statsministeren har nævnt en række eksempler, som kan belyse denne udvikling. Det drejer sig om nedrustningsdrøftelserne, Vesttysklands forhandlingspolitik over for østlandene og disse landes tilsyneladende villighed til at vise imødekommenhed over for de vesttyske initiativer. Det skal fastslås, at disse ting er glædelige set med danske øjne. Men lige så vel som der kan være sådanne tegn inden for Europa, så foreligger der uden for Europa tegn på, at der nok ikke kan tales om en egentlig generel afspændingspolitik. Det kan være vanskeligt at se, at Sovjetunionens holdning i forbindelse med våbenhvilen i Mellemøsten og Rogersplanen skulle være udtryk for en udtalt afspændingsvilje. Man fristes til at mene, at det snarere er en mere opportunistisk politik, end det er en reel vilje til af-

spænding, der præger den sovjetrussiske holdning på det internationale plan.

I denne forbindelse ville det være interessant at se, hvilke koncessioner Vesttyskland kan opnå med hensyn til Vestberlins forhold under firemagtsdrøftelserne om Berlin. Meget afhænger af, om også de vesttysk-polske forhandlinger og andre initiativer over for øststaterne bærer frugt og fører til balancerede resultater. Det er næppe for meget sagt, at afspændingstankens realitet i udstrakt grad afhænger af disse øst-vest forhandlinger, ligesom meget vil afhænge af udfaldet af nedrustningsforhandlingerne. Hvis imidlertid de vesttyske forhandlinger med østlandene fører til acceptable resultater, der rummer mulighed for en løsning på længere sigt af de melleuropæiske forhold, så vil der nok være baggrund for at forsøge en europæisk sikkerhedskonference afholdt med udsigt til positive resultater.

Danmarks sikkerhedspolitik er baseret på vort medlemskab af FN og af NATO. Desværre må det erkendes, at FN's muligheder for at garantere medlemsstaternes sikkerhed har været meget begrænset. Bl. a. har der endnu ikke kunnet handles effektivt fra FN's side, hvor stormagtsinteresser direkte var involveret. Uanset at det stadig er vort håb, at det må lykkes som fremhævet af statsministeren at give FN fornyet reel autoritet og styrke, så gør vi nok klogt i at besinde os på realiteterne i sikkerhedspolitikken. Ifølge den netop fremkomne sikkerhedspolitiske rapport, som også tidligere ordførere har været inde på, må man regne med, at det er en kendsgerning, at vi ikke kan basere vor uafhængighed på FN, al den stund Danmark indtager en geografisk placering, der giver landet en ikke ringe strategisk betydning i tilfælde af krig, i hvert fald i tilfælde af en konventionel krig, som absolut heller ikke i dag helt kan udelukkes. Ønsket om at sikre dansk selvstændighed i umiddelbar nærhed af østblokken har ført til, at vi nu i 21 år har været medlem af NATO med det positive resultat, at vi ikke har været udsat for militær aggression eller trusler om det. Disse forhold tilsiger os at forblive i NATO, så længe de grundlæggende internationale og europæiske forhold i øvrigt svarer til dem, der har bestået ret uændret gennem NATOs 21 år.